

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 402/08-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. apríla 2009 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka prerokoval sťažnosť MUDr. R.B., B., zastúpeného advokátom JUDr. Š. D., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu a práva na verejné prerokovanie veci v jeho prítomnosti podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivý súdny proces a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd v spojení s právom na slobodnú voľbu povolania, právom na prácu, právom na ochranu zdravia a právom na ochranu zdravia podľa čl. 35 a čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo VŠ- 4/2007 z 2. júna 2008 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Toš 5/2007 z 19. apríla 2007 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo MUDr. R. B. na súdnu ochranu a právo na verejné prerokovanie veci v jeho prítomnosti podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý súdny proces a právo na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd v spojení s právom

na slobodnú voľbu povolania, právom na prácu a právom na ochranu zdravia podľa čl. 35 ods. 1 a 3 a čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky bolo porušené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo Vš-4/2007 z 2. júna 2008.

2. Základné právo MUDr. R. B. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd v spojení s právom na slobodnú voľbu povolania, právom na prácu a právom na ochranu zdravia podľa čl. 35 ods. 1 a 3 a čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky bolo porušené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Toš 5/2007 z 19. apríla 2007.

3. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo Vš-4/2007 z 2. júna 2008 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Toš 5/2007 z 19. apríla 2007 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky j e p o v i n n ý uhradiť MUDr. R. B. trovy právneho zastúpenia v sume 248,70 € (slovom dvestoštyridsaťosem eur a sedemdesiat centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Š. D. do jedného mesiaca od doručenia tohto nálezu.

5. Sťažnosti MUDr. R. B. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. novembra 2008 doručená sťažnosť MUDr. R. B. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu a práva na verejné prerokovanie veci v jeho prítomnosti podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivý súdny proces a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) v spojení s právom na slobodnú voľbu povolania, právom na prácu a právom na ochranu zdravia podľa čl. 35 a čl. 40 ústavy uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Tdo Vš-4/2007 z 2. júna 2008 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Toš 5/2007 z 19. apríla 2007.

2. Sťažovateľ v sťažnosti najskôr uviedol priebeh svojej trestnej veci: *„Rozsudkom Špeciálneho súdu v Pezinku (ďalej len „špeciálny súd“, pozn.) zo 7. decembra 2006... som bol uznaný za vinného z trestného činu prijímania úplatku... mi súd uložil trest odňatia slobody v trvaní 24 mesiacov, výkon ktorého mi bol podmienene odložený na skúšobnú dobu 3 rokov. Zároveň mi bol uložený aj trest zákazu činnosti výkonu lekárskeho povolania na 3 roky, a peňažný trest vo výmere 30.000,- Sk. Pre prípad, že by výkon tohto trestu mohol byť úmyselne zmarený mi súd ustanovil náhradný trest odňatia slobody na tri mesiace. Proti tomuto rozsudku som podal odvolanie ja a moja matka..., o ktorých Najvyšší súd... rozhodol rozsudkom z 19. apríla 2007, sp. zn. 1 Toš 5/2007 tak, že... rozsudok súdu prvého stupňa zrušil vo výroku o treste a... uložil mi... trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov, výkon ktorého odložil... na skúšobnú dobu 30 mesiacov. ... Najvyšší súd... mi uložil aj trest zákazu činnosti výkonu lekárskeho povolania na dobu 18 mesiacov a ... uložil mi aj peňažný trest vo výmere 20.000,- Sk a pre prípad, že by výkon tohto trestu bol úmyselne zmarený ustanovil mi ... náhradný trest na dobu dvoch mesiacov. Proti... citovanému rozsudku Najvyššieho súdu... som podal... dovolanie, v ktorom som okrem iného namietal, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. Najvyšší súd... 2. júna 2008 uznesením č. 1 Tdo Vš-4/2007 dovolanie odmietol, čím ponechal v platnosti rozsudok Najvyššieho súdu... z 19. apríla 2007... “*

3. V ďalšom poukázal na články ústavy a dohovoru, ktoré boli podľa jeho názoru porušené: *„V predmetnom súdnom konaní došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces podľa článku 46 ods. 1 Ústavy..., článku 6 ods. 1 Dohovoru..., pretože Najvyšší súd ako súd dovolací svojím konaním a rozhodnutím mne sťažovateľovi odoprel poskytnúť právnu ochranu v rámci dovolacieho konania v dôsledku ústavne nekomformnej interpretácii ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. následkom čoho mi neposkytol ochranu základných práv...“*

Okrem uvedeného došlo aj k porušeniu môjho základného práva na prerokovanie... veci v mojej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety Ústavy..., pretože hoci podľa § 383 Tr. por. bol Najvyšší súd... povinný konať a rozhodnúť o mojom dovolaní na verejnom zasadnutí rozhodol na neverejnom zasadnutí. ...

Rozhodnutím Najvyššieho súd... ako dovolacieho súdu aj ako odvolacieho súdu bolo porušené právo na slobodnú voľbu povolania a právo na prácu v zmysle článku 35 Ústavy ... a to ponechaním v platnosti trestu zákazu činnosti výkonu lekárskeho povolania. Porušenie tohto práva stále trvá, pretože nemôžem vykonávať slobodne svoje povolanie ani v súčasnosti vzhľadom na podmienku bezúhonnosti, ktorú vzhľadom na výpis z registra trestov nespĺňam. ...“

4. Sťažovateľ namietal tiež hmotnoprávne posúdenie svojej trestnej veci: *«Najvyšší súd... uznesením... odmietol moje dovolanie s právnym názorom, ktorý odôvodnil len siedmymi vetami, pričom zásadným spôsobom zmenil právny názor prvostupňového a druhostupňového súdu. Kým... neprávne odôvodnenie rozhodnutia Špeciálneho súdu potvrdené bezobsažným rozsudkom Najvyššieho súdu... má za následok neprimerane tvrdú právom nepodloženú represiu voči mojej osobe tak uznesenie Najvyššieho súdu... má už nebezpečný rozmer vtom, že sa odchyľilo od skutkovej podstaty prípadu a zovšeobecňujúcim výkladom ústavnoprávných noriem rozširuje trestnoprávnu represiu mimoriadne extenzívnym spôsobom bez náležitého odôvodnenia.*

Rozsudky prvých dvoch stupňov súdov boli založené na výklade pojmu všeobecný záujem, ktorým chápali aj skrášľovanie ľudského tela. Najvyšší súd... takúto argumentáciu výslovne zamietol slovami „všeobecný záujem v tomto prípade nemožno odvodzovať z práva na krásu“... a nahradil ju vlastnou interpretáciou pojmu všeobecný záujem, keď skrášľovanie označil za liečenie. Inými slovami skrášľovanie ľudského tela nie je chránené právom na zdravie, ale skrášľovanie je liečením. Vychádza z toho, že zásah do telesnej integrity je „možné vykonať len súborom zdravotníckych a lekárskeho úkonov“. Táto veľmi jednoduchá, ale pri zovšeobecnení mimoriadne nebezpečná, argumentácia vydáva nielen skrášľovanie za liečenie, ale umožňuje každý zásah „do telesnej integrity“ vykonávaný zdravotníckymi a lekárskeho úkonmi vydávať za liečenie (teda napríklad aj konzumáciu diétnej stravy v nemocničnom bufete za účelom nasýtenia sa) ako aj každý skrášľovací

zárok spojený so zásahom do telesnej integrity vydávať za liečenie, ak boli pri tom použité zdravotnícke či lekárske úkony (teda napríklad opakované niekoľkonásobné zväčšovanie ženského poprsia, ale aj iný „skrášľovací“ zdraviu nebezpečnejší zásah do telesnej integrity ako je zväčšenie ženského poprsia, alebo ku ktorému dochádza pri tetovaní či piercingu ako vpravovaní cudzorodých materiálov do podkožia a kože).

Zásadnú zmenu právneho názoru dovolací súd neodôvodnil, ale len ho konštatoval. Nevyžiadal si žiadny znalecký posudok, ktorý by podporil jeho tvrdenie, že skrášľovanie je liečením. Neoprel sa o žiadnu relevantnú odbornú literatúru z odvetvia zdravotníctva, ktorá by každú plastickú operáciu považovala za ochranu zdravia človeka. ... Súd bez toho, aby sa čo i len pokúsil ovplyvniť moje odborné vedomie tvrdí, že zväčšením poprsia „obete trestného činu“ (O.) liečil jej chorobu. Navyše, keď sa ani len nepokúsil dokázať, že týmto „zdravotníckym a lekárske úkonom“ som zachraňoval zdravie „pacientky“. Túto skutočnosť jednoducho ani dokázať nemohol, pretože poškodená D. O. netrpela „chorobou malých prs“ a ani inou chorobou, ktorá by odôvodňovala úpravu, zväčšenie prs.

O vrodenú vývojovú vadu u prsníkov ide len napríklad pri úplnom nevyvinutí, bilaterálne alebo unilaterálne, prípadne spojenú s nevyvinutím prsných svalov, napríklad v Polandovom syndróme, resp. pri výraznej asymetrii prsníkov, kde však indikácia k operácii býva predmetom posúdenia odbornej komisie, spravidla s doporučením od psychiatra k čomu u pani O. nedošlo. O zdravotnej indikácii môže komisia rozhodnúť aj v prípade transsexualizmu, kde ide o poruchu sexuálnej identifikácie pacienta, ktorá mu naozaj môže spôsobovať psychické problémy, čo tiež nie je prípad pani O. Rozdiel medzi liečbou a skrášľovaním je popísaný v základných odborných medicínskych publikáciách (dokonca je bežne prístupný aj na internete). Napríklad v diele autorského kolektívu Chirurgická propedeutika, Grada, 1993 je podrobne popísané kedy dochádza k plastickej operácii zo zdravotných dôvodov a v práci REES, T., D., WOOD-SMITH, D.: Cosmetic Facial Surgery, W. B. Saunders Company, 1973 je uvedené, že cieľom kozmetickej chirurgie je to, aby pacient bol spokojný, ale nie aby bol liečený. Indikácia estetickej chirurgie je principiálne založená na želaní „pacienta“ zmeniť svoj vzhľad a nie je vykonávaná zo zdravotných dôvodov. Dovolací súd vlastnou a neodbornou predstavou o liečení poprel základné notoriety medicínskej vedy bez toho, aby čo len náznakom túto hrubú ignoranciu odôvodnil. ...

Dovolací súd úplne ignoroval relevantné súdne precedensy Ústavného súdu..., ktoré bez akýchkoľvek pochybností spájajú „zdravotnícke a lekárenské úkony“ so zdravím človeka. V rozhodnutí č. PL. ÚS 37/99 Ústavný súd Slovenskej republiky jednoznačne uviedol: „Bezpochyby možno konštatovať, že všeobecný a prioritný je verejný záujem daný zdravím občana. Tento záujem je hlavným záujmom pre celú oblasť právnej úpravy v oblasti zdravotníctva.“ Z tohto dôvodu bolo veľmi dôležité práve skúmanie otázky za akým účelom bola poskytnutá nenáležitá výhoda v podobe úplatku. Poškodená túto nenáležitú výhodu poskytla nie s cieľom ochrany svojho zdravia, ale s cieľom uspokojenia svojej telesnej túžby. Nedávala úplatok preto, aby bola uzdravená, ale preto, aby mala väčšie prsia a aby bola pekná v jej subjektívnom pohľade. Lenže podľa dovolacieho súdu v kľúčovej vete celého rozsudku (len v nej jedinej sa vyrovnával s podstatou argumentácie sťažovateľa) „v tomto smere sú argumenty obvineného uvedené v dovolaní nenáležité, lebo je súkromným právom človeka rozhodnúť sa či podstúpi takýto zákrok do svojej telesnej integrity, ale je vo všeobecnom záujme, ak sa takýto úkon má vykonať, aby bol vykonaný bez poskytovania nenáležitej výhody v podobe úplatku“. Teda argumenty v dovolaní sú „nenáležité“ a bodka. Inými slovami zmena právneho názoru vyslovená Najvyšším súdom Slovenskej republiky bez odôvodnenia si plne zasluhuje označenie, že je arbitrárna.»

5. V ďalšom sťažovateľ poukazoval na procesnoprávne konzekvencie zásadnej zmeny právneho názoru dovolacím súdom: *„Porušuje právo na spravodlivý súdny proces, pretože odníma sťažovateľovi právo brániť sa právnym dôvodom svojho odsúdenia. Ak chcel dovolací súd za každú cenu podporiť rozhodnutie Špeciálneho súdu mal vec vrátiť na nové konanie, ktorého predmetom by bolo skúmanie toho, či skrášľovanie (motív úplatku) je liečením v zmysle ochrany zdravia.*

V predmetnom dovolaní... sa namieta okrem iného jeden relevantný dôvod dovolania, ktorý je podraditeľný pod ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Podľa uvedeného ustanovenia dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Práve tomuto ustanoveniu zodpovedá dovolacia námietka, podľa ktorej moje konanie nebolo možné považovať za konanie vo všeobecnom záujme. Opačné posúdenie je nesprávnym hmotnoprávnym posúdením zisteného skutku.

Uvedené znamená, že jeden z uplatnených dovolacích dôvodov bol subsumovateľný pod § 371 a preto bol povinnosťou Najvyššieho súdu SR konať a rozhodnúť na verejnom zasadnutí a vec meritórne skúmať.

Z ústavnoprávneho hľadiska odmietnutie dovolania (teda rozhodnutie vydané bez preskúmania veci) pokiaľ k nemu došlo v rozpore so zákonom, treba považovať za odopretie súdnej ochrany, čo zakladá porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Sekundárne tým boli porušené aj ďalšie práva, pretože výrok uznesenia je v zrejmom rozpore s jeho oddôvodnením, keďže z odôvodnenia vyplýva, že Najvyšší súd SR skúmal právoplatný rozsudok aj vecne z hľadiska namietaného právneho posúdenia.

Okrem uvedeného došlo aj k porušeniu môjho základného práva na prerokovanie veci v mojej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety Ústavy SR, pretože bol Najvyšší súd SR povinný podľa § 383 Tr. por. konať a rozhodnúť o mojom dovolaní na verejnom zasadnutí pričom rozhodol na neverejnom zasadnutí.“

6. V tejto súvislosti ďalej uviedol: *„Za situácie, keď ja sťažovateľ som namietal objekt a objektívnu stránku trestného činu prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1 Tr. zák., ktorých existenciu treba vyvodiť právnym posúdením zo skutkových zistení, nešlo len o námietku smerujúcu voči skutkovým zisteniam, ale predovšetkým o námietku voči právnemu posúdeniu skutku popísaného vo výroku o vine. So záverom Najvyššieho súdu..., že moja námietka týkajúca sa právneho posúdenia môjho konania nenapĺňa dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. sa nie je možné sa stotožniť. Bolo na Najvyššom súde..., aby sa s mojou námietkou na podklade podaného dovolania meritórne vysporiadal. Podľa môjho názoru je vo svojej podstate... chybné zistenie skutkového stavu eo ipso z pohľadu hmotného práva aj dôvodom nesprávneho právneho posúdenia bez toho, žeby tieto dve roviny procesnej činnosti bolo možné vždy striktne oddeliť. V dôsledku toho sa stalo, že dovolací súd vyložil pojem všeobecného záujmu v rozpore s jeho obsahom vymedzeným v článku 40 Ústavy Slovenskej republiky. Tým zároveň porušil moje základné ľudské právo na slobodnú voľbu povolania a právo na prácu, pretože mi zakázal výkon činnosti lekárskeho povolania, ktoré aj po uplynutí trestu pretrváva v podobe podmienky bezúhonnosti k jeho výkonu v plnom rozsahu.“*

7. Nárok na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia s'ťažovateľ odôvodnil takto: „... Som lekár špecialista s 15 ročnou praxou. Uznanie viny so spáchania trestného činu súdom mi spôsobila vážnu psychickú traumu v dôsledku poníženia a znehodnotenia mojej osobnosti lekára - odborníka. ... súdne rozhodnutia boli ... opakovane prezentované v médiách - či už v denníkoch alebo televíznych vysielaniach s uverejnením celého mena, veku, fotografie tváre s tendenčným opisom skutku, vždy jednostranne v môj neprospech. Tieto skutočnosti mali za následok poškodenie môjho dobrého mena rokmi budovaného na verejnosti aj u pacientov, poškodenie dobrého mena v mieste predchádzajúceho aj terajšieho bydliska. Negatívny dopad mali aj návštevy príslušníkov polície v súvislosti s trestným konaním u mojich susedov pričom dochádzalo k tendenčným a jednostranným informáciám vo veci bez mojej prítomnosti. Uvedená trauma má za následok, že trpím nespavosťou, neurologickými ťažkosťami tzv. TOS syndróm, pre ktoré som bol opakovane vyšetrený a liečený, a ktoré je spojené s trpnutím prstov rúk vyvolaných na podklade spazmov krčných svalov následkom stresu a následným útlakom nervov pre horné končantiny vystupujúcich z miechy v oblasti krčnej chrčtice. Negatívne následky sa prejavili aj vo forme zvýšenia hladiny cholesterolu, triglyceridov a kyseliny močovej, kolísavým krvným tlakom zrejme ako následok chronickej expozície stresu vyvolanej trestným konaním. Vzhľadom na to, že som vyštudovaný lekár a následkom rozhodovania súdov som stratil bezúhonnosť navyše mi bol uložený trest zákazu činnosti výkonu lekárskeho povolania na 18 mesiacov a od tej doby nemôžem vykonávať svoje povolanie. Nakol'ko som nemohol pracovať vo svojom obore a odbore nemohol som si zvyšovať svoju kvalifikáciu, zúčastňovať sa na kongresoch ani spolupracovať s farmaceutickými firmami ako tomu bolo predtým. Následkom odsúdenia som prestal učiť a prednášať na vysokej škole a nemohol som ani publikovať bez obavy z mediálnych útokov.

Napriek tomu, že som odborne vyhovoval na výkon lekára - špecialistu a uchádzal som sa o prácu v zahraničí po pohovoroch pri ktorých som vyhovel odborným kritériám som bol informovaný, že nespĺňam kritérium bezúhonnosti a prácu som nedostal. ... Ako som už uviedol táto skutočnosť mala za následok pre mňa stratu zamestnania, pravidelného mesačného príjmu (ktorý bol cca. 42.000,- sk), zníženie odvodov do sociálneho poistenia, čo sa odrazí v budúcnosti pri priznaní výšky dôchodku. Som toho názoru, že v danom prípade sú splnené podmienky na priznanie finančného zadost'učinenia... a preto si uplatňujem

nároky vo výške 500.000,- Sk. “

8. Na základe uvedeného sťažovateľ žiadal vydať tento nález:

„1. Právo MUDr. R. B. na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces v zmysle článkov 46 ods. 1 a článku 48 ods. 2 Ústavy..., článku 6 ods. 1 a článku 13 Dohovoru... v spojení s jeho právom na slobodnú voľbu povolania a právo na prácu v zmysle článku 35 a článku 40 Ústavy... uznesením Najvyššieho súdu... zo dňa 2. 6. 2008 sp. zn. 1 Tdo Vš - 4/2007 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu... zo dňa 19. 4. 2007 sp. zn. Toš 5/2007 bolo porušené.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu... zo dňa 2. 6. 2008 sp. zn. č. 1 Tdo Vš-4/2007 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu... zo dňa 19. 4. 2007 sp. zn. 1 Toš 5/2007 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu... na ďalšie konanie.

3. MUDr. R. B. sa priznáva náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 500.000,- Sk, ktorú mu vyplatí Najvyšší súd...

4. MUDr. R. B. sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia, ktorú mu vyplatí Najvyšší súd... “

9. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 402/08-16 z 26. novembra 2008 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu a základného práva na verejné prerokovanie veci v jeho prítomnosti podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivý súdny proces a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru v spojení s právom na slobodnú voľbu povolania, právom na prácu a právom na ochranu zdravia podľa čl. 35 a čl. 40 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo Vš-4/2007 z 2. júna 2008 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Toš 5/2007 z 19. apríla 2007.

10. Sťažnosť v tejto veci pôvodne prijal na ďalšie konanie uznesením z 26. novembra 2008 I. senát ústavného súdu v zložení Peter Brňák (predseda senátu), Marianna

Mochnáčová a Milan Ľalík (sudcovia). V zmysle rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2009 účinného od 1. marca 2009 I. senát ústavného súdu tvoria sudcovia Marianna Mochnáčová (predsedníčka senátu), Peter Brňák a Milan Ľalík (sudcovia). Z uvedeného dôvodu vec prerokoval a vo veci samej rozhodol I. senát ústavného súdu v zložení, ktoré je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

11. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadril najvyšší súd listom z 15. decembra 2008 (KP 8/08-137) a k jeho vyjadreniu zaujal podaním z 20. januára 2009 stanovisko právny zástupca sťažovateľa.

Podpredsedníčka najvyššieho súdu v stanovisku iba uviedla „...*odôvodnenie uznesenia... obsahuje v dostatočne širokom merítku argumentáciu päťčlenného senátu... dovolací súd zistil, že nie sú splnené dôvody dovolania... v súlade s ustanovením § 382 písm. c) Tr. por. rozhodol o odmietnutí dovolania na neverejnom zasadnutí, bez preskúmania veci. Z tohto dôvodu nebol... porušený čl. 46 ods. 1 Ústavy... ani čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru. Preto navrhujeme, aby bola sťažnosť... odmietnutá.*“.

Právny zástupca sťažovateľa potvrdil prevzatie stanoviska najvyššieho súdu a uviedol, že „...*vzhľadom na skutočnosť, že Najvyšší súd navrhol odmietnuť podanú sťažnosť, pričom ohľadne dôvodov svojho návrhu poukázal na odôvodnenie Uznesenia Najvyššieho súdu SR z 02. júna 2008... a žiadne ďalšie dôvody neuviedol, ja poukazujem na dôvody mnou podanej sťažnosti v plnom rozsahu.*“.

12. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia práva podľa označených článkov ústavy a dohovoru. Prerokovanie sťažnosti na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie veci (napr. I. ÚS 157/02, I. ÚS 66/03).

13. Ústavný súd z obsahu ostatného rozsudku špeciálneho súdu č. k. PK 2 Tš 6/2006-161 zo 7. decembra 2006 zistil, že sťažovateľ (obžalovaný) bol uznaný vinným z trestného činu prijímania úplatku podľa § 160a ods. 1 Trestného zákona (účinného do 31. decembra 2005) na tom skutkovom základe, že v presne nezistený deň sťažovateľ žiadal pre seba od pacientky D. O. za vykonanie operácie finančnú čiastku vo výške 18 650 Sk napriek tomu, že táto za chirurgický zákrok zaplatila 66 350 Sk, pričom 20. októbra 2005 v ambulancii Fakultnej nemocnice s poliklinikou v B. sťažovateľ prevzal od D. O. úplatok vo výške 19 000 Sk za operáciu, teda v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu priamo pre seba žiadal a prijal úplatok. V tejto súvislosti bol odsúdený k trestu odňatia slobody na 24 mesiacov, ktorý mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu na 3 roky. Zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti výkonu lekárskeho povolania na 3 roky a peňažný trest v sume 30 000 Sk (s možnosťou uloženia náhradného trestu na 3 mesiace).

Po zistení a popísaní skutkového stavu špeciálnym súdom tento v podstatnom (v medziach dôvodov podanej sťažnosti, pozn.) uviedol, že *„Obžalovaný svojím konaním naplnil všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu prijímania úplatku..., pretože v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu priamo pre seba žiadal a prijal úplatok. Z hľadiska naplnenia formálnych znakov skutkovej podstaty predmetného trestného činu možno konštatovať, že obžalovaný... tak konal pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, teda v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu.“*

V tejto súvislosti špeciálny súd ďalej uviedol, že *„obstarávaním veci všeobecného záujmu sa rozumie nielen rozhodovanie orgánov štátnej moci a správy, ale aj iná činnosť pri uspokojovaní záujmov občanov a právnických osôb v oblasti materiálnych, sociálnych, kultúrnych, zdravotných a iných potrieb. Ide teda o plnenie všetkých úloh na ktorých riadnom a nestrannom plnení má záujem celá spoločnosť alebo určitá sociálna skupina. Konanie obžalovaného... možno jednoznačne považovať za činnosť vykonávanú v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu, nakoľko zdravie, a to aj psychické, a bezúplatné poskytovanie zdravotnej starostlivosti je jednou z najdôležitejších hodnôt spoločnosti, na ktorej zachovaní a ochrane má záujem nielen konkrétny jednotlivец, o ktorého zdravotný stav priamo ide, ale aj celá spoločnosť. Dôvodom záujmu spoločnosti na zachovávaní aj*

psychického zdravia populácie sú eticko - morálne princípy vychádzajúce z postavenia európskej civilizácie. Je možné konštatovať, že činnosť lekára pri výkone zdravotnej starostlivosti je vykonávaná priamo v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu, pričom nie je podstatné, či ide o výkon urgentnej, liečebnej alebo estetickej zdravotnej starostlivosti, nakoľko aj estetická zdravotná starostlivosť môže slúžiť na predchádzanie porúch zdravia, a to jednak telesného, ale najmä duševného, resp. citového prežívania pacientov, ktorí sa rozhodnú podstúpiť zákrok estetickej chirurgie. ... Vzhľadom na obranu obhajcu obžalovaného, že operácia prsníkov nemôže byť vecou všeobecného záujmu je potrebné tento názor poopraviť v tom zmysle, že nie operácia prsníkov a nie túto operáciu hodnotí súd ako vec všeobecného záujmu, ale poskytovanie bezúplatnej zdravotnej starostlivosti, ako takej je vecou všeobecného záujmu, a to bez ohľadu na to, či sa jedná o štátne zdravotnícke zariadenie, alebo neštátne, či sa jedná o poisťovňou hradený, alebo nehradený výkon, či sa jedná o výkon štandardný, alebo nadštandardný. Tu je treba uviesť aj to, že bezúplatná zdravotná starostlivosť, ako taká je vecou všeobecného záujmu s takým významom pre spoločnosť, že Trestný zákon jej poskytuje právnu ochranu pred korupčným konaním páchatel'ov. Navyiac je treba uviesť, že estetický zákrok súd skúmal aj v súvislosti so zdravým psychickým stavom pacientky, ktorá jednoznačne uviedla, že po tomto výkone sa cíti spokojnejšia, je vyrovnannejšia, a jej uplatnenie v spoločnosti v celom rozsahu je omnoho lepšie a zároveň je dôležité, že komplexy, to znamená negatívny psychický stav viedol pacientku až k rozhodnutiu, aby absolvovala takýto radikálny zásah na svojom tele. To znamená, že to jednoznačne súvisí aj so zdravým psychickým stavom. Na tomto mieste je nutné citovať Zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého v zmysle § 2 nazvanom „vymedzenie základných pojmov“ odsek 1 zdravotnou starostlivosťou je súbor pracovných činností, ktoré vykonávajú zdravotní pracovníci, vrátane poskytovania liekov, zdravotných pomôcok, dietetických potravín s cieľom predĺženia života fyzickej osoby, ale zároveň aj zvýšenia kvality jej života. To znamená aj psychického života. Takže sa jedná aj v zmysle zákona o zdravotnú starostlivosť, aj keď sa jedná o pacientom hradený zákrok estetickej plastickej chirurgie, pretože ide o princíp a tým je bezúplatné poskytovanie akejkoľvek zdravotnej starostlivosti, ktoré je všeobecným záujmom, ako aj vo všeobecnom záujme. ... Stupeň spoločenskej nebezpečnosti činu pre

spoločnosť je v zmysle § 3 ods. 4 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005 okrem iného určený aj významom chráneného záujmu, osobou páchatel'a a jeho pohnútkou. Chráneným záujmom v tomto prípade je záujem spoločnosti na riadnom a nestrannom obstarávaní vecí všeobecného záujmu, teda aj na zabezpečení bezúplatnej zdravotnej starostlivosti občanov. Význam chráneného záujmu vyzdvihuje aj ustanovenie čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky, ktoré okrem iného zakotvuje, že každý má právo na ochranu zdravia. Nemožno teda podmieňovať poskytovanie zdravotnej starostlivosti, do ktorej nepochybne patrí aj chirurgický zákrok, aj keď plne hrađený pacientom, žiadaním a prijímaním úplatkov...“.

14. Na odvolanie obžalovaného (sťažovateľa) a jeho matky najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 Toš 5/2007 z 19. apríla 2007 prvostupňový rozsudok zrušil vo výroku o treste a uložil obžalovanému trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov, ktorého výkon odložil na skúšobnú dobu 30 mesiacov. Zároveň mu uložil aj trest zákazu činnosti výkonu lekárskeho povolania na 18 mesiacov a peňažný trest v sume 20 000 Sk. Pre prípad zmarenia peňažného trestu mu stanovil náhradný trest odňatia slobody na 2 mesiace. V podstatnom sa stotožnil so závermi prvostupňového súdu a k námietkam obžalovaného, že v prejednávanej veci nešlo o „vec všeobecného záujmu“, odvolací súd iba uviedol, že *„okolnosť, či v danom prípade - pri danom druhu zdravotného zákroku ide o vec všeobecného záujmu, podrobne rozobral v dôvodoch svojho rozsudku prvostupňový súd, pričom najvyšší súd si uvedené závery osvojuje a v podrobnostiach na ne poukazuje“*. V neposlednom rade najvyšší súd odôvodnil zmenu výšky trestu.

15. Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný (sťažovateľ) dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd na neverejnom zasadnutí uznesením sp. zn. 1 Tdo Vš-4/2007 z 2. júna 2008 tak, že ho odmietol. V odôvodnení uznesenia najvyšší súd okrem iného uviedol, že *„Obvinený predovšetkým namietal... nesprávne posúdenie skutku... že sa dopustil trestného činu prijímania úplatku v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu. Obvinený sa domnieval, že obidva súdy... v rozpore s Ústavou... vykladali pojem obstarávanie vecí všeobecného záujmu... Poukázal na to, že na ústavnej úrovni je zákonný pojem všeobecného záujmu stotožňovaný s pojmom verejného záujmu a týmto verejným záujmom nemôže byť“*

individuálny záujem konkrétneho človeka, aby sa psychicky cítil lepšie z dôvodu skrášenia svojho tela... Obvinený poukazoval na to, že zákrok estetickej plastickej chirurgie nie je obsahom zdravotníckej starostlivosti podľa prílohovej časti zákona č. 577/2004 Z. z., a teda občan na takýto zákrok nemá ústavnoprávny nárok, čo znamená že jeho výkon je vecou dohody medzi lekárom a pacientom, a teda nie je Inštitútom verejného práva, ale súkromného práva. Špeciálny súd podľa jeho názoru v tejto súvislosti nerozhodoval medzi verejným právom a súkromným právom, ale vychádzal z unifikovaného chápania práva marxisticko-leninskej teórie, ktorá sa snažila o likvidáciu súkromného práva. Uviedol, že nie každý úkon, ktorý vykonáva lekár je zdravotným úkonom len preto, že ho vykonáva lekár a je vykonávaný v zdravotníckom zariadení. Estetický zákrok bol takýmto úkonom len ak by išlo o diagnózu vystavenú lekárom, avšak v tomto prípade nedošlo k estetickej úprave poškodenej zo zdravotných dôvodov. Obvinený ďalej poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá má viesť súdy k tomu, aby trestnoprávne predpisy vykladali reštriktívnym spôsobom. Podľa neho extenzívny výklad pojmu všeobecného záujmu by mohol viesť k absurditám a kriminalizovaniu súkromno-právneho prostredia a tým aj k likvidácii súkromného práva a návrat do spoločenského systému pred roka 1989. Odvolací súd mal podľa obvineného napraviť pochybenie prvostupňového súdu v právnej kvalifikácii skutku a ak tak neurobil, porušil... ustanovenia Trestného poriadku citované v dovolaní obvineného. ...

Najvyšší súd... ako dovolací súd sa zaoberal otázkou, či sú dané dôvody dovolania... Žiaden z dôvodov uvedený v citovanom § 371 ods. 1 Tr. por. na podanie dovolania nebol zistený... Dôvody, ktoré uvádzal v dovolaní obvinený boli predmetom skúmania aj odvolacieho súdu, pretože boli obsahom odvolania. Už v odvolaní obvinený namietať právnu kvalifikáciu skutku z pohľadu toho, že podľa jeho názoru nešlo o žiadanie ani o prijatie úplatku v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu. Prvostupňový súd sa detailne zaoberal právnou kvalifikáciou skutku a odvolacie námietky obvineného v tomto smere neakceptoval. Najvyšší súd... ako odvolací súd si osvojil úvahy súdu prvého stupňa, či v danom prípade pri danom druhu zdravotného zákroku ide o vec všeobecného záujmu a stotožnil sa s tým, že i v takomto prípade plastickej operácie prijatie úplatku bolo v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu.

Päťčlenný senát Najvyššieho súdu... taktiež nezistil v tomto smere pochybenia súdov prvého a druhého stupňa. V tej súvislosti poukazuje na to, že nie je rozhodujúce to, čo uvádzal obvinený, či takýto úkon je alebo nie je hrazený zdravotnou poisťovňou, rozhodujúce je to, že v súvislosti s takýmto úkonom plastickej operácie ide o zásah do organizmu človeka a pri takomto zásahu musí byť poskytnutá zdravotná starostlivosť od predbežných vyšetrení počínajúc, zdravotníckymi úkonmi v priebehu samotnej operácie pokračujúc a takisto sledovaním pooperačného stavu pacientky končiac a všetky tieto úkony sú zdravotníckymi úkonmi, aj keď neuvedenými v zozname tých, ktoré sú hrazené z verejných zdrojov zdravotnej poisťovne. Je vo všeobecnom záujme, aby každý lekársky zákrok do organizmu človeka bol vykonaný v súlade s poznatkami lekárskej vedy a výklad pojmu všeobecný záujem v tomto prípade nemožno odvodzovať z práva na krásu ako to uvádza mylne obvinený v dovolaní, že z tohto práva vychádzal prvostupňový i druhostupňový súd, ale treba vychádzať z práva na zdravie človeka a z toho, aby lekárska starostlivosť bola poskytovaná bez závislosti od toho, či zo strany pacienta bude alebo nebude poskytnuté neoprávnené plnenie v podobe úplatku, teda plnenie nad rámec toho čo bolo možné v súlade s právom žiadať ako finančné plnenie za vykonanie lekárskeho a zdravotníckeho úkonu. Bolo síce súkromnoprávnou záležitosťou rozhodnutie sa poškodenej D. O., či sa sama rozhodne o zásah do svojej telesnej integrity, o čom nemožno pochybovať, že o takýto zásah do jej telesnej integrity išlo, ale tento zásah bolo možné vykonať len súborom zdravotníckych a lekárskeho úkonu, ktorých vykonanie obvinený podmieňoval poskytnutím úplatku. Zdravotnícke úkony zasahujúce do telesnej integrity človeka, aj keď bol na to daný súhlas, a v danom prípade by sa bez žiadosti poškodenej o úkon plastickej chirurgie ani zdravotnícke úkony neuskutočnili, ešte neznamená, že by sa mal stierať rozdiel medzi súkromným a verejným právom. V tomto smere sú argumenty obvineného uvedené v dovolaní nenáležité, lebo je súkromným právom človeka rozhodnúť sa či podstúpi takýto zákrok do svojej telesnej integrity, ale je vo všeobecnom záujme ak sa takýto úkon má vykonať, aby bol vykonaný bez poskytovania nenáležitej výhody v podobe úplatku. O tom, že obvinený v tejto súvislosti peniaze žiadal a aj peniaze prijal nielo pochybnosti, toto bolo ustálené súdmi prvého i druhého stupňa a dovolací súd nemôže preskúmať skutkové záležitosti. ...

Za obstarávanie veci všeobecného záujmu je možné považovať nielen takú činnosť, ktorá súvisí s plnením verejných úloh, ale sú tu aj činnosti pri uspokojovaní záujmov fyzických osôb v oblastiach materiálnych, sociálnych, kultúrnych a iných potrieb, teda aj pri zdravotníckych úkonoch spojených s plastickou operáciou telesných orgánov človeka, pretože je vo všeobecnom zaujme, aby takéto úkony boli vykonané lége artis, v súlade so súčasnými dostupnými poznatkami lekárskej vedy bez toho, aby to bolo podmieňované plnením, na ktoré nie je právny nárok.

V spisovom materiáli sú zadokumentované smernice Fakultnej nemocnice s poliklinikou R. v B. o postupe pri platbách za zdravotnú starostlivosť poskytnutú za úhradu a o spôsobe evidencie o vykazovaní úhrad. Z tejto i z ďalšej k nej pripojených listinných dôkazov je zrejmé, že ide o poskytovanie úkonov zdravotnej starostlivosti spojených s estetickým zákrokom na tele pacientky. Skutočnosť, že išlo o úkony za úhradu a o úkony na základe dohody medzi poskytovateľom a pacientkou a to úkony také, ktoré nie sú výslovne uvedené v prílohe zákona č. 577/2004 Z. z. ešte neznamená, že by nešlo o obstarávanie veci všeobecného záujmu, pokiaľ sa s takýmto estetickým úkonom má poskytnúť zdravotnícka starostlivosť, teda všetky súvisiace zdravotnícke úkony pred i pooperačné ako aj samotný lekársky operačný zákrok. Preto prvostupňový súd i druhostupňový súd správne ustálili, že išlo v zmysle zákona č. 576/2004 Z. z. o poskytnutie zdravotnej starostlivosti, aj keď sa jednalo o pacientkou hradený zákrok estetickej plastickej chirurgie, pretože poskytovanie akejkoľvek zdravotnej starostlivosti je treba považovať za všeobecný záujem.“

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala... a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 35 ods. 1, 2 a 3 ústavy každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť (1). Zákon

môže ustanoviť podmienky a obmedzenia výkonu určitých povolání alebo činností (2). Občania majú právo na prácu. Štát v primeranom rozsahu hmotne zabezpečuje občanov, ktorí nie z vlastnej viny nemôžu toto právo vykonávať. Podmienky ustanoví zákon (3).

Podľa čl. 40 ústavy každý má právo na ochranu zdravia. Na základe zdravotného poistenia majú občania právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne... prejednaná nezávislým a nestranným súdom...

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto Dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

17. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predstavuje súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Nie je však súčasťou všeobecných súdov, ktorým preto ani nie je inštančne nadriadený. Úlohou ústavného súdu je kontrola rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, avšak len za situácie, keď svojimi rozhodnutiami zasahujú do ústavne zaručených základných práv a slobôd jednotlivca. To znamená, že ústavný súd nie je oprávnený zasahovať do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov v prípade, keď dochádza k porušeniu bežnej zákonnosti alebo iným nesprávnostiam, ktoré svojou podstatou spočívajú v rovine podústavného práva.

18. Ako však ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jedným z týchto princíпов predstavujúcich súčasť práva na riadny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje

rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 163 a nasl. a § 176 a nasl. Trestného poriadku). Rovnako má právo každý, aby sa jeho vec verejne prerokovala, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom a aby mal účinné právne prostriedky nápravy (čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 13 dohovoru).

19. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V prípade, keď sú právne závery súdu v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Naopak, ak všeobecný súd rešpektuje kautely určujúce minimálnu mieru racionality a konzistencie skutkovej a právnej argumentácie, nepatrí do právomoci ústavného súdu „hodnotiť“ hodnotenie dôkazov, resp. posudzovanie skutkového stavu ako správne zisteného všeobecným súdom, a to ani vtedy, ak by sa s takým hodnotením ústavný súd sám celkom nestotožnil.

20. Všeobecný súd by nemal byť vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení nekoherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda, inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. V prípade, keď sú právne závery v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba také rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy či čl. 6 ods. 1 dohovoru.

21. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v tejto súvislosti uviedol, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sú založené (rozhodnutie ESLP vo veci H. proti Belgicku z 30. novembra 1987), rozsah tejto povinnosti sa môže meniť s ohľadom na povahu rozhodnutí a musí byť posudzovaný podľa okolností každého prípadu (rozhodnutie ESLP vo veci Ruiz Torija a Hiro Balani proti Španielsku

z 9. decembra 1994).

22. Ústavný súd v súlade s opakovane postulovaným princípom sebaobmedzenia svojej vlastnej rozhodovacej činnosti sa v tejto sťažnosti zaoberá len právnymi závermi najvyššieho súdu (ale tiež špeciálneho súdu), či najvyšší (dovolací) súd vzhľadom na jeho právne závery uvedené v odôvodnení rozhodnutia mohol rozhodovať v procesnej forme (o odmietnutí dovolania) a na neverejnom zasadnutí (i) a následne, či právne závery všetkých zainteresovaných súdov (špeciálneho i najvyššieho), pokiaľ ide o výklad pojmu obstarávanie vecí všeobecného záujmu (v súvislosti s § 160a ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005), spĺňajú požiadavku ústavne konformného výkladu (ii). Kladné posúdenie oboch otázok najvyšším (ale i špeciálnym) súdom znamenalo, že sťažovateľ bol v konečnom dôsledku uznaný za vinného z trestného činu prijímania úplatku a bol mu za to uložený trest. V tejto súvislosti ústavný súd dodáva, že predmetné posúdenie je zásadne úlohou všeobecných súdov, to však len pokiaľ, pokiaľ všeobecné súdy nerozhodujú v extrémnom rozpore so zisteným skutkovým stavom alebo s princípom verejnosti, ústnosti, spravodlivosti alebo arbitrárne; opačný postup by bolo možné označiť za svojvôľu, ktorou sa porušujú ústavne zaručené práva, a do tohto procesu ústavný súd musí zasiahnuť.

23. Ústavný súd k otázke formulovanej v bode 22(i) predovšetkým konštatuje, že dovolanie ako (ďalší) mimoriadny opravný prostriedok v rámci trestného konania je spôsobilé privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak je to odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. V tomto smere ústavný súd plne akceptuje, že najvyšší súd ako súd dovolací nie je už na základe samotného vymedzenia dovolacích dôvodov (§ 371 Trestného poriadku) predurčený k úplnému prieskumu rozsudkov nižších súdov činných v rámci trestného konania. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov. Už samotné chápanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku ospravedlňuje reštriktívny prístup najvyššieho súdu k dovolacím dôvodom. Z uvedených dôvodov vo všeobecnosti platí, že selektívne chápanie dovolania nepredstavuje ani odopretie opravného prostriedku

v trestnom konaní podľa čl. 13 dohovoru. Dohovor nežiada, aby bolo zabezpečených viac opravných prostriedkov. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v slovenskom trestnom súdnom procese inštitút odvolania. Slovenská republika teda nemusí mať v súvislosti s dohovorom žiadnu tretiu inštanciu trestného súdnictva. Môže ju mať preto (argumentum ad maiori a minus) zriadenú len pre korekcie zákonodarcom určených chýb pri realizovaní trestnej represie.

24. V okolnostiach danej veci ale ústavný súd na otázku uvedenú v bode 22(i) odpovedá tak, že najvyšší (dovolací) súd tým, že vo veci podaného dovolania sťažovateľom rozhodoval v procesnej forme uznesením (o odmietnutí dovolania) a na neverejnom zasadnutí aj napriek tomu, že v odôvodnení uznesenia vyslovil právne závery meritórnej povahy, navyše odlišné od záverov nižších (špeciálneho a odvolacieho) súdov, porušil základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru. Tieto odlišné právne závery sa týkali výkladu pojmu obstarávanie vecí všeobecného záujmu (v súvislosti s § 160a ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005).

25. Z obsahu trestného spisu ústavný súd zistil, že sťažovateľ už v rámci podaného odvolania (jeho doplnenia z 30. marca 2007) proti rozsudku špeciálneho súdu poukazoval na skutočnosť, že „objektom trestného činu podľa § 160a Tr. zák. je záujem na riadnom, nestrannom a zákonnom obstarávaní vecí všeobecného záujmu“, pričom podľa jeho názoru „obstarávanie vecí všeobecného záujmu je činnosť ktorá súvisí s plnením úloh ktoré sa týkajú vecí všeobecného záujmu. Do tejto oblasti však nepatrí činnosť ktorá je výlučne prejavom osobných práv občanov.“. Tieto námietky ďalej produkoval právny zástupca sťažovateľa aj na pojednávaní pred odvolacím súdom konanom 19. apríla 2007, keď okrem iného uviedol, že „... namietam použitú právnu kvalifikáciu, pretože podľa môjho názoru plastická operácia, zvýrazňujem skrásľovacia, nie jej vecou všeobecného záujmu, keďže nebola ani indikovaná od príslušného lekára. Vychádzajúc zo záveru špeciálneho súdu, by vecou všeobecného záujmu mohlo byť aj odsávanie tuku, zmena vizáže... atď. Vzhľadom na namietanú právnu kvalifikáciu sa potom ani nestotožňujeme s uloženým trestom čo do jeho druhu a výmery. Mám zato, že ide o pochybenia tak závažného charakteru, ktoré by nebolo

možné napraviť v rámci odvolacieho konania, a preto žiadam zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové konanie.“. V neposlednom rade uvedené námietky tvorili (podrobne argumentovanú) obranu sťažovateľa v rámci podaného dovolania z 31. mája 2007 (bod 15) a boli aj súčasťou podanej sťažnosti ústavnému súdu (bod 4).

26. Nižšie súdy namietané okolnosti sťažovateľa (bod 25) posudzovali rôzne. Podľa názoru ústavného súdu právne závery špeciálneho súdu uvedené v jeho rozsudku (č. k. PK 2 Tš 6/2006-161 zo 7. decembra 2006) v súvislosti s posudzovaním objektu a objektívnej stránky trestného činu prijímania (žiadania) úplatku, t. j. týkajúce sa výkladu pojmu „obstarávanie veci všeobecného záujmu“, sú *prima facie* nepreskúmateľné, a to aj pri zohľadnení minima rozumnej dostatočnosti. Rozpornosti, predovšetkým z hľadiska logiky a konzistentnosti špeciálnym súdom prezentovaných záverov, spočívajú najmä v máteži použitých konštrukcií (v ucelenej podobe pozri bod 13). Špeciálny súd v tejto súvislosti uviedol: „*zdravie, a to aj psychické, a bezúplatné poskytovanie zdravotnej starostlivosti je jednou z najdôležitejších hodnôt spoločnosti...*“, „*dôvodom záujmu spoločnosti na zachovávaní aj psychického zdravia populácie sú eticko - morálne princípy*“, „*činnosť lekára pri výkone zdravotnej starostlivosti je vykonávaná priamo v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu, pričom nie je podstatné, či ide o výkon urgentnej, liečebnej alebo estetickej zdravotnej starostlivosti, nakoľko aj estetická zdravotná starostlivosť môže slúžiť na predchádzanie porúch zdravia, a to jednak telesného, ale najmä duševného, resp. citového prežívania pacientov, ktorí sa rozhodnú podstúpiť zákrok estetickej chirurgie*“, „*... nie operácia prsníkov a nie túto operáciu hodnotí súd ako vec všeobecného záujmu, ale poskytovanie bezúplatnej zdravotnej starostlivosti, ako takej je vecou všeobecného záujmu...*“, „*Tu je treba uviesť aj to, že bezúplatná zdravotná starostlivosť, ako taká je vecou všeobecného záujmu*“, „*estetický zákrok súd skúmal aj v súvislosti so zdravým psychickým stavom pacientky*“, „*Na tomto mieste je nutné citovať Zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého v zmysle § 2*“, „*Takže sa jedná aj v zmysle zákona o zdravotnú starostlivosť, aj keď sa jedná o pacientom hradený zákrok estetickej plastickej chirurgie, pretože ide o princíp a tým je bezúplatné poskytovanie akejkoľvek zdravotnej starostlivosti, ktoré je všeobecným*

záujmom“, „*Stupeň spoločenskej nebezpečnosti činu pre spoločnosť je... určený aj významom chráneného záujmu, osobou páchatel'a a jeho pohnútkou. Chráneným záujmom v tomto prípade je záujem spoločnosti na riadnom a nestrannom obstarávaní vecí všeobecného záujmu, teda aj na zabezpečení bezúplatnej zdravotnej starostlivosti občanov*“, „*Význam chráneného záujmu vyzdvihuje aj ustanovenie čl. 40 Ústavy...*), ktoré... *zakotvuje, že každý má právo na ochranu zdravia*“. Uvedené konštrukcie síce samy osebe majú určitú vypovedaciu hodnotu, ale na druhej strane nie je z nich dostatočne zrejmé, v čom konkrétne videl špeciálny súd v rozsahu posudzovaného trestného skutku „vec všeobecného záujmu“; pre naplnenie skutkovej podstaty trestného činu prijatia či žiadania úplatku je nevyhnutné preukázať vzťah (súvislosť) medzi úplatkom a činnosťou, ktorá patrí do oblasti obstarávania vecí všeobecného záujmu. Namiesto toho špeciálny súd ponúkol (aj vzájomne si odporujúce) názory o bezúplatnej a hradenej zdravotnej starostlivosti, etike, o psychickom zdraví a jeho kvalite, o zdraví ako takom a pod. (bod 13).

27. Uvedené nedostatky špeciálneho súdu (bod 26) zostali nepovšimnuté aj zo strany odvolacieho (najvyššieho) súdu napriek tomu, že v odvolacom konaní na to poukazoval aj právny zástupca sťažovateľa („*podľa môjho názoru plastická operácia, zvýrazňujem skrásľovacia, nie jej vecou všeobecného záujmu*“). Odvolací súd (na škodu veci) iba uviedol, že „*okolnosť, či v danom prípade - pri danom druhu zdravotného zákroku ide o vec všeobecného záujmu, podrobne rozobral v dôvodoch svojho rozsudku prvostupňový súd, pričom najvyšší súd si uvedené závery osvojuje a v podrobnostiach na ne poukazuje*“. Ak si odvolací súd bez ďalšieho osvojil uvedené závery špeciálneho súdu, platí aj pre odvolací súd uvedené v bode 13 a 26.

28. Právny zástupca sťažovateľa v rámci podaného dovolania proti odvolaciemu rozhodnutiu namietal okrem iného skutočnosť, že „*rozhodnutia oboch súdov sú arbitrárne, pretože súdy v priamom rozpore s ústavnými zákonmi vykladali pojem obstarávanie vecí všeobecného záujmu*“. Ďalej poukazoval na skutočnosť, že „*...pojem všeobecného záujmu je na ústavnej úrovni stotožňovaný s pojmom verejného záujmu*“, čo podporil názormi právnej teórie napr. SVÁK, J.: Verejný záujem a verejná prospešnosť

v právnom poriadku Slovenskej republiky. In: *Právny obzor*, 2006, č. 2, s. 175 - 194. Namietal tiež rozsudok špeciálneho súdu ako taký, keď uviedol, že „*rozsudok súdu by mal byť napísaný zrozumiteľne*“. Ďalej uviedol, že „*špeciálny súd nerozlišuje medzi verejným právom a súkromným právom, ale naopak vychádza z unifikovaného chápania práva, na ktorom bolo založené celé marxisticko-leninské učenie*“.

29. Za situácie uvedenej v bodoch 26 a 27 bol v hre najvyšší (dovolací) súd, ktorý sa ale meritórne (z hľadiska jeho rozhodnutia, pozn.) vecou nezaoberal a z procesných dôvodov na neverejnom zasadnutí 2. júna 2008 odmietol dovolanie sťažovateľa (bod 15). Pokiaľ sa najvyšší súd v rámci dovolacieho konania meritórne vecou nezaoberal a dovolanie odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, teda z dôvodu, že podané dovolanie neobsahuje žiadny dôvod v zmysle § 371 Trestného poriadku, potom ani nemohol dopĺňať/meniť/inak formulovať právne závery nižších súdov (v danom prípade predovšetkým špeciálneho súdu). Ak tak urobil, nepochybne porušil sťažovateľom označené práva (bod 24), či už základné právo na súdnu ochranu, právo na spravodlivý proces a ich imanentné súčasťou zásadu verejnosti a ústnosti. V konečnom dôsledku uvedeným postupom najvyšší súd odmietol spravodlivosť (*denegatio iustitiae*), pretože uvádzať vecné názory v rámci procesného rozhodnutia, ktorým sa odmietlo dovolanie – nad rámec právnych názorov uvedených nižšími súdmi – a to navyše po neverejnom zasadnutí (kabinetným spôsobom) je neprípustné. Uvedené platí o to viac, ak namietané právne závery nižších súdov trpia vadou nepreskúmateľnosti. Ústavný súd nemal pochybnosti o tom (zhodne s tvrdením sťažovateľa), že dovolací súd dopĺňal/menil/inak formuloval právne závery v otázke výkladu pojmu „obstarávanie veci všeobecného záujmu“. Toto vyplýva napr. z jeho dovysvetľujúcich/iných záverov (bližšie bod 15) – „...*rozhodujúce je to, že v súvislosti s takýmto úkonom plastickej operácie ide o zásah do organizmu človeka a pri takomto zásahu musí byť poskytnutá zdravotná starostlivosť od predbežných vyšetrení počínajúc, zdravotníckymi úkonmi v priebehu samotnej operácie pokračujúc a takisto sledovaním pooperačného stavu pacientky končiac a všetky tieto úkony sú zdravotníckymi úkonmi...*“, „*výklad pojmu všeobecný záujem v tomto prípade nemožno odvodzovať z práva na krásu ako to uvádza mylne obvinený v dovolaní*“. Tu sa ústavnému súdu žiada dodať, že

uvedená kategória vyplýva taktiež z odôvodnenia rozsudku špeciálneho súdu, keď rozvádzal svoje názory v súvislosti s „estetickou zdravotnou starostlivosťou“. Ďalej *„tento zásah bolo možné vykonať len súborom zdravotníckych a lekárskeho úkonov“*, *„Za obstarávanie vecí všeobecného záujmu je možné považovať... aj pri zdravotníckych úkonoch spojených s plastickou operáciou telesných orgánov človeka, pretože je vo všeobecnom zaujme, aby takéto úkony boli vykonané lége artis, v súlade so súčasnými dostupnými poznatkami lekárskej vedy...“*. V neposlednom rade dovolací súd vychádzajúc z bližšie uvedených nemocničných smerníc (teda nie zákona, pozn.) konštatuje, že aj na základe týchto *„je zrejme, že ide o poskytovanie úkonov zdravotnej starostlivosti spojených s estetickým zákrokom na tele pacientky...“*.

30. Zhrnúc už uvedené ústavný súd zastáva názor, že v okolnostiach danej veci mal najvyšší (dovolací) súd procesne postupovať podľa § 383 a nasl. Trestného poriadku, teda mal určiť termín verejného zasadnutia (toto taktiež vytýkal sťažovateľ v podanej sťažnosti) a napokon rozhodnúť, či už podľa § 386, § 387, § 389 alebo § 392 ods. 1 Trestného poriadku.

31. Inými slovami, ak najvyšší súd v rámci dovolacieho konania procesne odmietne dovolanie preto, že neboli splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, a zároveň v odôvodnení svojho uznesenia – mimo rámec právnych názorov preskumávaných rozhodnutí (t. j. menej/viac/inak) – uvedie právne názory majúce relevanciu z hľadiska určenia viny a trestu, vždy sa vystaví riziku porušenia základných práv alebo slobôd dovolateľa spojených napr. so zásadou verejnosti, zásadou ústnosti či zásadou zákazu denegatio justitiae.

32. Ústavnému súdu neprislúcha okrem už uvedených úvah akokoľvek sa vyjadrovať ku skutkovému stavu veci, pretože bude na všeobecných súdoch, aby uviedli svoje právne závery do súladu so skutkovými zisteniami. Napriek tomu ústavný súd považuje za potrebné uviesť toto:

33. Trestné právo (trestný čin) s trestnoprávnou kvalifikáciou určitého konania, ktoré má súkromnoprávny základ, je potrebné považovať za *ultima ratio*, teda za krajný právny prostriedok, ktorý má význam predovšetkým celospoločenský, t. j. z hľadiska ochrany základných spoločenských hodnôt. V zásade však nemôže slúžiť ako prostriedok nahradzujúci ochranu práv a právnych záujmov jednotlivca v oblasti súkromnoprávnych vzťahov, kde závisí predovšetkým na individuálnej aktivite jednotlivca, aby strážil svoje práva (*vigilantibus iura*), ktorým má súdna moc poskytovať ochranu. Je však neprijateľné, aby túto ochranu aktívne preberali orgány činné v trestnom konaní, ktorých úlohou je ochrana predovšetkým celospoločenských hodnôt, nie priamo konkrétnych subjektívnych práv jednotlivca, ktoré svojou povahou spočívajú v súkromnoprávnej sfére. Ako už judikoval aj najvyšší súd, za prijatie úplatku v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu nemožno považovať situáciu, v ktorej bol úplatok prijatý v súvislosti so zabezpečením individuálneho záujmu (pozri rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tz 22/2000 z 18. októbra 2000). Ústavný súd k uvedenému dodáva, že v právnom štáte je neprípustné, aby prostriedky trestnej represie slúžili k uspokojovaniu subjektívnych práv súkromnoprávnej povahy, ak nie sú okrem toho splnené všetky predpoklady vzniku trestnoprávnej zodpovednosti, resp. ak nie sú tieto predpoklady nespochybniteľne zistené.

34. V okolnostiach posudzovanej veci neušla pozornosti ústavného súdu tiež kritická reakcia rešpektovaného predstaviteľa slovenskej právnej teórie na výklad pojmu „všeobecný záujem“ použitý špeciálnym súdom (pozri prof. JUDr. Ján Svák CSc.: Ústavné medzery a sudca všeobecného súdu. In: *Sborník příspěvku z konference Monseho olomoucké právnické dny 2007*. Olomouc: Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci 2008, s. 240 - 243; ďalej v bode 34 aj citované v úvodzovkách). Aj podľa názoru ústavného súdu pri výklade pojmu obstarávanie veci všeobecného záujmu treba predovšetkým rešpektovať, že „zákonný pojem všeobecného záujmu je na ústavnej úrovni stotožnený s pojmom verejného záujmu“, ktorý prináša prospech (majetkový alebo iný) všetkým občanom alebo mnohým občanom. Rovnako sú neudržateľné tie názory špeciálneho a najvyššieho súdu (i dovolacieho), ktoré zákrok estetickej (myslené skôr ako opozitum k zdravotne indikovanej) plastickej chirurgie bez potrebnej ústavnej a zákonnej dispozície (čl. 40 a čl. 51 ústavy v spojení so zákonne vymedzeným obsahom zdravotníckej starostlivosti

v zmysle zákona č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov) spájajú s verejným záujmom, hoci „občan naň nemá ústavnoprávny nárok, čo znamená, že jeho výkon je vecou dohody medzi lekárom a pacientom, a teda nie je inštitútom verejného práva, ale súkromného práva“.

35. Z uvedeného vyplýva, že najvyšší súd (ale aj špeciálny súd) rozhodli v danej veci arbitrárne a zjavne neodôvodnene (z hľadiska vád procesných, nepreskúmateľnosti rozhodnutia a výkladu pojmu „obstarávanie veci všeobecného záujmu“). S ohľadom na to najvyšší (dovolací) súd svojím uznesením porušil práva vyplývajúce z ustanovení čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru v spojení s čl. 35 ods. 1 a 3 a čl. 40 ústavy (sťažovateľovi bol okrem iného uložený trest zákazu činnosti výkonu lekárskeho povolania a všeobecné súdy tiež nesprávne aplikovali právo na zdravie), a preto ústavný súd napadnuté uznesenie najvyššieho (dovolacieho) súdu zrušil (výrok 1 a 3). Keďže v rámci ústavnoprávneho prieskumu ústavný súd zistil podobné pochybenia (vyjmúc porušenia podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 13 dohovoru) aj v rozhodovaní špeciálneho a odvolacieho súdu, pričom sťažovateľ žiadal v petite sťažnosti zrušiť okrem uznesenia najvyššieho (dovolacieho) súdu tiež rozhodnutie najvyššieho (odvolacieho) súdu, ústavný súd rovnako zrušil aj toto rozhodnutie a vrátil vec najvyššiemu (odvolaciemu) súdu na ďalšie konanie (výrok 2 a 3).

36. Keďže ústavný súd rozhodol, že boli porušené práva sťažovateľa, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie finančného zadosťučinenia (bod 7). V nadväznosti na zrušenie dovolacieho a odvolacieho rozhodnutia najvyššieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie považoval ústavný súd poskytnutie ochrany porušenia označených práv týmto spôsobom za dostatočné a sťažovateľovi, ktorý požadoval aj priznanie finančného zadosťučinenia, v tejto časti jeho sťažnosti nevyhovel (výrok 5 nálezu).

37. Ústavný súd rovnako nevyhovel tej časti sťažnosti, v ktorej sa sťažovateľ domáhal vysloviť porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 13 dohovoru rozsudkom najvyššieho

(odvolacieho) súdu, pretože nezistil súvislosť medzi označenými článkami a odvolacím rozhodnutím (výrok 5 nálezu).

38. Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o náhrade trov konania sťažovateľovi, ktoré mu vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním advokátom JUDr. Š. D. v úspešnom konaní pred ústavným súdom. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), každý úkon po 98,59 € (2 970 Sk) a 2 x 5,91 € režijný paušál (§ 16 vyhlášky), čo predstavuje spolu 208,99 €. Keďže advokát je platcom DPH, uvedená suma bola zvýšená o 19 % DPH, takže trovy konania predstavuje celková suma 248,70 €, ktorú najvyšší súd zaplatí na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku). Podanie právneho zástupcu sťažovateľa z 20. januára 2009, keďže nemalo vecný význam, ústavný súd pre účely tohto posudzovania neakceptoval.

39. Ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde).

40. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

41. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. apríla 2009